

סימוכין : 05690411

אחריות מול הפרטה בשיח של החינוך לגיל הרך

התנהלותה הניאו-ליברלית של מפלגת השלטון, הולכת ומתבססת על שרידי מדינת הרווחה שפעם היינו. האבסורד הקיים במירוץ ההתפרקות של השלטון מתפקידו ההיסטוריים, נסמך לכאורה על צידוק אידיאולוגי – כלכלי. במציאות של היום, כשהשמאל מפורר, הוא אינו מסוגל לעצור את הפקרת הזירה לכוחות השוק ואת ההפרטה של השירותים: שירותי בריאות הנפש, אחריות בתי הספר, טיפות החלב בדרך ועוד..... בימים אלו ממש נדונה בועדה למעמד הילד הצעת חוק הפיקוח על החינוך לגיל הרך. הפיקוח, עקב עיוות היסטורי, אמור להתבצע על ידי משרד התמי"ת ועתה, בחקיקה, הוא יופרט ל"מבדקות".

אין צורך להכביר מילים ביחס לחשיבות החינוך לגיל הרך, ככלי לקידום שיוויון בחברה וגם מחקרים הוכיחו קשר ישיר בין חינוך איכותי בגיל הרך לבין רכישת השכלה אקדמאית. במדינות ה OECD משקיעים יותר בחינוך הקדם יסודי מאשר ביסודי. הם כבר הפנימו שההשקעה בטווח הקצר תשתלם בטווח הארוך. לפי נתוני הלמ"ס ונציבות הדורות הבאים בכנסת, ההשקעה בחינוך הקדם יסודי בישראל, מפגרת הרבה מאחורי המדינות המפותחות, פער של 46% אשר מצטמצם בחינוך היסודי, כאשר בחלק מהמדינות החינוך הקדם יסודי מתוקצב ביותר מפי שניים מישראל. במקום לפעול לצמצום הפערים, ממשיכה הממשלה להתנער מאחריותה על הנושא. לא רק שחוק חינוך חובה, על פי אמורה המדינה לספק חינוך חובה חינם לכל ילד, מגיל 3 אינו נאכף, אלא גם, שמתחת לגיל 3, המעורבות הממשלתית בחינוך לפעוטות, היא מינורית, אינה מתוקצבת יחסית לצרכים, ומבוזרת בין משרדי ממשלה שאין בינם לבין "חינוך" ולא כלום (תמ"ת, בריאות ורווחה).

התוצאה היא, שלמעט סבסוד נזקקים במעונות היום של אירגוני הנשים (ויצ"ו, נעמ"ת וכיו"ב), המספקים מענה לכ- 5% - 20% מציבור הפעוטות, תלוי במצבו הסוציו אקונומי של הישוב, אין מעורבות ממשלתית או אחריות קולקטיבית לנושא חינוך הפעוטות.

אל תוך הריק החינוכי והסטטוטורי הזה, נכנסים מפעילי המסגרות הפרטיות לגיל הרך, כמספקי שירות ציבורי חיוני. בעבר הייתה האחריות לרישוי ולפיקוח על המסגרות הפרטיות לגיל הרך נתונה בידי משרד העבודה והרווחה. עם פיצולו, הועברה הסמכות למשרד התמ"ת, שנמנע עד היום מלהפעילה מסיבות תקציביות. עתה, במקום להעביר את האחריות על נושא החינוך לגיל הרך לכתובת הטבעית, היא משרד החינוך, מגלגל משרד התמ"ת את ביצוע הבדיקות למתן רישיונות למסגרות לפעוטות, החוצה ל"מבדקות".

על מזבח הקפיטליזם הדוגל בהפרטה, תורו של נושא חינוך הפעוטות, לעלות כקורבן מדיניות שכבר הוכח בעולם שכשלה. התהליך חוזר על עצמו. משרד ממשלה החפץ להפריט שירות ממלכתי שבאחריותו עובר ל"שיח של סטנדרטים" ככלי לבקרה עצמית. שיטת הסטנדרטים מדידה ולכן כביכול אינה מצריכה שיקול דעת מינהלי ומתאימה להפרטה.

השיח החינוכי החדש, הכביכול כלכלי, נאחז בנימוקים תועלתניים. היוזמה למיקור חוץ מגיעה ממשרד האוצר באמתלה של חיסכון כלכלי. למרבה האבסורד, הוצאת שירותי הבריאות לתלמידים, לאגודה לבריאות הציבור, לא רק שלא חסכה 7 מליון, כנטען ע"י האוצר במטרה להצדיקה, אלא יצרה עלות נוספת של כ- 20 מליון ₪ בשנה

והיכן קולו של משרד החינוך? האומנם אינו רואה ואינו משמיע כי מדובר בחינוך לפעוטות. החינוך לגיל הרך קשור מאוד לחינוך אלא שאין בו תועלת למי שמבקש תוצרים מדידים בטווח הקצר של הקדנציה! ובענייננו, בנוגע להפרטת הפיקוח על מסגרות חינוכיות לגיל הרך, באם נכמת מה צריך להשקיע בהמשך חייו של הפעוט, בתכנית נגדית למזעור נזקי השיטה (ראו ערך "אופק חדש"), עם כניסתם של אותם פעוטות לממלכת משרד החינוך נגלה, איך ידעתם- שלא השתלם.

האם זה ימנע מהשלטון לעצור את כדור השלג של ההתפשטות משיקול הדעת. כשבוחנים הנפקת רישיון בעבור מסגרת לגיל הרך, חייבים שיקול דעת. סטנדרטים, עם כל הכבוד, עיוורים לנסיבותיו הספציפיות של כל מקרה ומקרה. תחום זה של הגיל הרך, הועבר ממשרד הרווחה למשרד התמ"ת. הגיע הזמן להודות בטעות ולהעביר את הנושא סוף סוף לכתובתו הטבעית והנכונה, דהיינו משרד החינוך. העברת הטיפול, תהווה אבן הפינה להכתרתו של גוף אחד שיאגם את כל האספקטים הנוגעים לחינוך ילדים מלידה ועד בגרות ותיצור רצף והמשכיות טיפוליים החיוניים לכל ילד.

אין להתכחש לכשל שבהפרטת תפקידים לאומיים מסורתיים, במיוחד בתחומי רווחה, חינוך ובריאות, באמצעות מיקור חוץ, שלא הוכיחו עצמם, גם לא כלכלית. תהליכי הפרטה במערכת החינוך, גם אם היא משוייכת בטעות לתמ"ת, תהווה אסון לחינוך הציבורי ותביא להעצמת פערים בין אוכלוסיות. כשנתעורר ונגלה שצריך להקים מחדש את מדינת הרווחה, כמו שכבר הבינו בארה"ב, מעוז הקפיטליזם, יהיה מאוחר מדי לביצוע טיפולי החיאה בפרות הקדושות שנשחטו. זהו קול קורא להיפוך הפרמידה, לניתוב יותר משאבים לחינוך פעוטות וללקיחת אחריות אמיתית על חינוכם ועתידם של ילדינו זו קול קורא למבוגר אחראי שיאמר "טעינו", ויעצור את הסחף.